

ve og forsøgte at styre den, men det lykkedes faktisk overhovedet ikke.

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Nu vil en debat som denne jo meget let – ja, faktisk helt uundgåeligt – blive et miks af personlige erindringer og historiske kendsgerninger. Vi kan ikke undgå det, men vi kan dog forsøge på at holde de to ting adskilt.

Jeg synes, hr. Holger K. Nielsens personlige erindringer er interessante, og jeg lytter bestemt interesseret til dem. Men kunne det tænkes, at de erindringer ikke forklarer alt? Kunne det tænkes, at der måske var nogle bagvedliggende styringsmekanismer mellem Moskva og Samarbejdskomiteen for Fred og Sikkerhed og fredsbevægelsesstrømningen i det hele taget, som hr. Holger K. Nielsen ikke observerede, og er det egentlig ikke det, vi har historikere til at prøve at finde ud af?

Kl. 16.25

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jamen jeg er fuldstændig enig med hr. Langballe. For mig var det berigende at læse rapportens beskrivelse af fredsbevægelserne, for de svarede fantastisk godt til mine egne erindringer og udbyggede dem, sådan som historikerne skal.

Man får i de beskrivelser en fantastisk fin gennemgang af, hvordan bevægelserne arbejdede, og også af, hvordan Sovjet forsøgte at manipulere med dem. Det gjorde Sovjet, det er absolut rigtigt, men pointen er, at i hele denne periode havde DKP en uhyre lille indflydelse på den danske debat. Sådan var det dengang, sådan er det stadig, og derfor er det historieforfalskning af værste skuffe, når hr. Jesper Langballe og hans kumpaner forsøger at gøre hele forløbet til et spørgsmål om, at alt var fjernstyret fra Sovjetunionen, for det var det ikke. De forsøgte at gøre det, men det lykkedes ikke for dem. Det er hele pointen, og det afdækker denne rapport på en ganske, ganske fin måde.

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

Jeg tror, alle er enige om, at det er nyttigt at fortsætte diskussionen om forskningen i den kolde krig, og sådan hører jeg også forespørgeren. Men jeg vil gerne stille ham det spørgsmål, om han synes, det ville være en god idé, at den fort-

satte debat foregår på basis af fuldkommen åbenhed.

Når rapporten har kunnet skrives, er det jo bl.a., fordi vi har fået adgang til de sovjetiske arkiver. Amerikanerne har traditionelt haft en stor åbenhed omkring deres arkiver, men det officielle Danmark har altid iagttaget en utrolig lukket holdning til offentliggørelse af kilder. Men ville det i virkeligheden ikke være rigtigt – jeg har også tænkt mig at spørge ministrene og andre ordførere om det – at man gjorde alle relevante dokumenter for de store, vigtige sager, som er omhandlet her, offentligt tilgængelige?

Jeg har selv som en af hovedpersonerne i dramaet omkring 1988-valget bedt om, at alle papirer blev lagt frem, herunder korrespondancen mellem den amerikanske ambassade og udenrigsministeren. Det ville give et langt grundlag, hvis alle åbent kunne tage stilling, i stedet for at det kun er nogle få, der har adgang til disse papirer. Det er jo heldigvis historie, men som statsministeren så rigtigt har sagt, må vi lære af historien. Men vi kan jo kun lære af historien, hvis vi har en fri og åben adgang til den.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg tror, det er en meget vigtig pointe, hvis vi skal kunne fortsætte diskussionen.

Jeg er helt enig i, at det ikke er den endelige rapport. Selvfølgelig er den ikke det, og det skal den heller ikke være. Forskningen kan jo ikke bare sættes på formel, så man siger, at nu har man den endelige sandhed. Selvfølgelig skal den ikke det, og derfor er det meget vigtigt, som hr. Svend Auken siger, at vi får fuld åbenhed, også for andre end de forskere, der er udpeget til opgaven, så vi virkelig kan få klarlagt, hvad der skete på det tidspunkt. Jeg er helt enig.

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

I opregningen af de forhold, der ifølge rapporten var medvirkende til opblødningen af Sovjetunionens holdning, og som senere førte til udsoningen og i sidste ende til opløsningen af Sovjetunionen, nævnte hr. Holger K. Nielsen en række forhold, som alle finder er fuldstændig relevante, og som i stor udstrækning er hentet fra rapporten.

Jeg vil bare spørge hr. Holger K. Nielsen, om han er opmærksom på det forhold, som rapporten ikke nævner, men senere er kommet frem, nemlig oplysningerne fra de »notetakers«, som